

*Tertia synodus Swollana, anno 1585 den  
18 Aprilis.*

Sint eendrachtelick versamelt die dienaren des godtlicken woordts ende oelderlingen der kercken in den lande van Overissel binnen Swolle, ende hebben nae anroepinghe van den name des Heeren BERNHARDUM VEZEKIUM tot een praesidem, GEORGIUM NOLTHENTIUM tot assessorem, THOMAM ROOTHUIS tot een scribam vercoren ende dese volgende articulen voortaan verhandelt.

1. Alsoo sich verscheidentlick bevindet, dat die dienaren, tot den dienst der gemeenten beroepen sijnde in een jaer off twee herwaerts, achtervolgende die generale articulen des synodi Middelburgensis, wie oock voor desen tijt in provinciale synoden deser kercken daarvan is gehandelt geworden, noch niet geconfirmeert sijn, is nochmaels bij den broederen geresolviert, dat dieselve, die nieulinx in den dienst getreeden sijn ende haere tijdt van proeve uitgestaan hebben, nae dat voorige generale ende particuliere besluit in den dienst opentlick sullen besteediget worden.

2. Dewile men noch bevindet, dat in eenige steeden mangel sij belangende die regieronge der scholen, is voor goedt angesien ende voor hoochnoodich geachtet, die gemeenten mits desen toe vermanen, dat een jegelick bij haerselven haren besten vlijdt ende devoir anwende om een goede reformatie der scholen te stellen ende an hare diligentie niet laten mangelen.

3. Ende soo desgelijcks oock in stuck der discipline der kercken eenige slappicheit ende argerlicke sonden onder den ledematen der kercken gespoeret worden, hebben die broederen voor hoochnoodich angesien, dat alle kercken met ernst vermaenet sullen worden die discipline eernsthaftiger te gebruikken.

4. Belangende die besendinge an sijn Excell. weegen die kercken van Overijssel is geresolviert, dat men dieselve sal opstellen tot afhandelinghe der

saecken bij Ridderchap ende Steeden ende daernaec uit een jegelicke kercke der drien steeden enen committeren om nae geleegentheit van den afscheit der saecken, bij sijn Excell. ende deser provincien genomen, alsdan den standt deser kercken in aller onderdanicheit te beveelen, middelerwile in Hollandt verneemende, wes bij die kercken aldaer gedaen is.

5. Off die nationale synodus van alle Geunieerde Provincien uitgeschreven mochte worden, gelijk men verstaet, dat metten eersten solde mogen geschieden, alear dat die ordinare tijdt des synodi deser provincie solde bijeencomen, hebben die broederen tot den ende gestellet, dat, wan die uitschrijvinge geschiet, dese kercken extraordinaris binnen Campen sullen vergaderen.

6. Sooveel die besondonge der dienaren uit den steeden tot den provinciale synodum angaet, sal hetselve bij gebeurte der dienaren ommegeen, tensij saecke dat bij eenige besondere swaricheit, in eenigen kercken voorgevallen, die noodwendicheit derselven den vicissitudinem voor der tijt niet conde lijden. Doch belangende den nationale synodum, dewile uit een jegelicken particulieren synodo drie off vier nae geleegentheit der uitschrijvinge afgesonden worden, sullen deselve besonderlick daertoe vercoren worden.

7. Off diegeene, die tot den avontmael treden ende daerbevoren bij den dienaar niet verscheenen waren om sijns geloofs belijdenisse te doen, an den disch comende off sittende, niet behooren afgeweesen te worden? Is geantwoordt: jae, overmits sulcken toeganck een lichtveerdicheit is ende verachtinge der ordeningen der kercken, oock daeruit een groote profanatie des h. avontmaels ontstaen moet, alsoock noch dewile men achtet niemant so onweetende te sijn, dagelicks tot den gehoor comende, sich eersten behooren an toe geeven ende haer geloove te belijden, alsoo die vermaninge daarvan stedes een sondach off twee te voren geschiet.

8. Wan het averst gebeurde, dat daer alsoo emant toegegaen ware, die niet bekend is geworden, sal deselve naemaels met straffe harer voriger onordeninge, soo sij vroom sijn ende sich der discipline der kercken onderwerpen willen, vermaent worden die negeste reise hare belidenisse des geloofs te doen ende vorders als ledematen te holden. Averst soo diegene godtloos sijn, deselve van hare profanatie des Heeren avontmaels met ernstige straffe vermaent sollen worden, haer voortaan des toe enthouden ende niet meer tot den nachtmael te comen, voordat sij met der daet beeteringe beweesen hebben ende alsdan haer nae den gebruik der kercken angeeven. Sonst anders, dewile deselve met opentlicke belidenisse des gelooves der kercken haer niet hebben ingelijfft, connen deselve voor geen lidtmaten der kercken, wegen hare lichtveerdige ende onordentlicken toeganck tot den avontmael, geachtet offte gehouden worden.

9. Ende soo den 10 Novembris anno 85 in de classicae versaemlinge binnen Campen JOACHIMUS SILIGINIUS ende HERMANNUS GERHARDI tot den dienst der kercken geexamineert ende volgendes toegelaten sijn geworden ende JOACHIMUS voorschreven den van Swartesluis tot een dienaar is toegeeeigent geworden, hebben die broeders deser versaemlinge sulckes alles geconfirmert.

10. Volgendes alsoo JACOBUS STRIDONCK, hebbende die kercke Isselmuiden voor een tijtlanck bedienet ende entlick met consent der kercke van Campen die beroeping in Blocksijl ende Cuiner heeft angenomen, ende bij deselve kercke HERMANNUS GERHARDI voor een dienaar tot Isselmuiden is begeeret geworden ende HERMANNUS sich verclaert heeft met den stipendio tevreden te sijn, welke nae gelegenheit der tijt daervan mochte comen, hebben die broederen daerinne verwilliget, mede belovende soo bij den drosten van Isselmuiden als die erfgenamen toe helpen vorderen, daermet sijn consenteren in sijner bedienonge.

11. Om te remedieren in der swaricheit van der scholen binnen Hasselt, sullen die kercke van Campen ende Swolle elck eenen deputeren om met den raedt van Hasselt over die faute te handelen, wanneer men eenen nijen schoolmeister becomen can ende tselve van der kercken geinsinueeret sijn.

12. Is noch voor goedt angesien, dewile die preedigen bisheer op der Swartensluis in des hopmans logement geschiet sijn ende den dienaar sich oock aldaer heeft moeten verholden, dat derweegen uit den name deses synodi an den hopman CAMPHUIS, daer in garnisoen liggende, geschreven sal worden, ten einde die voorgenomene voet van een besondere wooninge toe maecken, daer die dienaar wone ende sijn predige moge holden, doch metten eersten ende terstont dorch sijn bevorderent ende andrivent geeffectueert mach worden.

13. Alsoo noch onbetaelt sijn bij der kercken van Campen alsoodanige penningen, van die gemiente van Swolle verschoten, daervan anno 82 in synodo Swollana secunda in den 18 articul gehandelt is, sullen alsnoch die broederen van Campen, volgende die vorige resolutie, genoechdoen.

14. Nadem oock in denselven synodo Swollana secunda, anno 82 geholden, in den 16 articul seeckere genommeret sijn om annotatie te doen van die geschiedenissen deser provincie, daermet hetselve niet achtergelaten worde, sijn avermaels genoemt, die sulcke annotatien continueeren sullen: binnen Deventer doctor SCHERFF, borgemeister, ende BERNHARDUS WEZEKIUS; binnen Campen JOANNES WITTE, borgemeister, ende JODOCUS GOICKERUS; binnen Swolle LUBBERT ULGHER, borgemeister, ende NICASIUS ISSELT.

15. Alsoo JACOBUS STRIDONCK in sijnen dienst toe confirmeren is in

Blocksijl ende Cuiner, is geordineeret, dat een dienaer van Campen ende een olderlinek van Hasselt desweeges reisen sullen om hem te besteedigen, denwelcken oock meede opgelecht is hem ernstlick te vermanen ende te censurereen sijnes uitblijvens uit den synodo vermits sijne private gescheften, daermede hij sich soeckt te ontschuldigen, welckes bij den synodo geensins voor genoehsaem wordt angenomen. Ende sollen deselve in de wedercomste JOACHIMUM op die Swartesluis confirmeren.

16. Ende dewile HERMANNUS BIERMAN tot noch toe op Camperveene toegehouden, sittende onder het verdingh des vijants, weshalven hij oock eenen grooten langen tijt toe Campen niet gecommuniceert en heeft, oock mede beruchtiget wordt in levende met de huysluiden ruimer, dan een dienaer betaemt, toe wandelen, is nae ernstige censure, derweegen over sijnen persoon gehouden, eendrachtich bij den broederen van hem geconcludeert, dewile geene Gereformeerde dienaren die viandt tot noch toe in sijn verdingh heeft willen neemen ende hij daerentegen allene van denselvigen aldaer geleeden wordt, grootelicks te praesumeren sij, dat hij in sijner leere ende dienst alsoo oprechtelick, als hem geboort, niet en moet stellen offte ten minsten een grooten schijn tot bedroeffnisse van veelen geeft, hij derhalven sijne wooninge muteren sal ende sich binnen Campen vervoegen, holdende middelerwijle sijn stipendium aldaer, ende wanneer hij sonder perijckel buiten can gaen predigen, tselve doen, middelerwijle binnen Campen wonende vlijtich studeren ende den Catechismum leeren, neerstich de predigen hooren, hem bij der gemiente in den gebruik des nachtmaels holden ende godtsalichlick sonder ergernisse wandelen. Welckes soo hij niet mochte naecomen, dat dan noch die broederen niet en verhoppen, hebben sij die kercke van Campen mits desen ernstlick belastet, vlijtich acht op hem te slaen ende, anders alst hem gebeurt te dragende, van sijnen dienst te suspenderen.

17. Belangende rectorem binnen Swolle, soolange noch die twist ende dat divortium met sijner huisvrouwen staet, tot beiden sijden onversoent blijvende, connen deselve tot den nachtmale niet toegelaten worden.

Dat toecomende synodus deser kercken van Overijssel sal over een jaer bij die gemiente van Deventer uitgeschreven worden.

BERNHERUS VEZEKIUS, hujus synodi electus praeses.

GEORGIUS NOLTHENIUS, hujus synodi assessor.

THOMAS ROOTHUIS, hujus synodi scriba.